

ALLAH'IN GAZABI*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Akra dinleyicileri!

Cumanız mübarek olsun... Size bu mübarek günde Danimarka'dan hitab ediyorum.

Danimarka'daki arkadaşlarımızın arasındayız. Az önce burada, Türk ve İslâm eserlerini sergileyen bir müzeyi, bir koleksiyonu, kıymetli eserleri toplayan bir şahsın biriktiği bu eserlerden meydana gelen bir sergiyi gezdik. Çok güzel İslâm eserleri gördük. Onların kitaplarını aldım. İnşâallah, Allah nasib ederse televizyonumuzda da sizlere, onlar hakkında bilgiler verebilirim.

Türkiye'den, İran'dan ve Türk-Moğol İmparatorluğu'nun sahası olan Hint mıntıklarından toplanmış, her birisi bir mücevher kadar kıymetli olan eserleri gördük.

Bir basit şahıs, meraklı bir zengin kimse toplamış. Devlet yardım etmiş, sergileniyor. Çok güzel eserler, bizim eserlerimiz, bizim diyarlarımızın eserleri, satılma yoluyla, kaçırılma yoluyla herhangi bir şekilde buralara gelmiş.

---

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Tabii bu bizim için çok acı bir şey... İki bakımdan acı: Biz kendi ecdadımızın güzel eserlerini koruyamıyoruz. Hattâ camilerin mihrabları, minberleri; kabirlerin kabir taşları çalınmış, getirilmiş. Bunların normal yollarla alınması mümkün değil, çünkü kabrin sahibinin orası... Kimse alamaz, almamalı!.. Çini panolar, duvarlardaki büyük panolar alınmış.

Bu sadece bizim gördüğümüz bir sergi. Avrupa'nın büyük şehirleri, başşehirleri; Amerika'nın büyük şehirleri, müzeleri bizim eserlerimizle dolu. Bu iki bakımdan acı dedim: Bir; biz kendi eserlerimizi koruyamıyoruz, böyle elden gidiyor. Bizim eserlerimiz kaçırılıyor, ülkemiz fakirleşiyor; buraları zenginleşiyor, kıymetleniyor.

İkinci bir husus da; bu eserleri birileri satıyorlar tabii... Gayri meşru yollarla topluyorlar, ediniyorlar; para karşılığında bunları yabancılara satıyorlar. O da ayrı bir felâket, fecâat... Yâni bir hamiyet-i dîniyye, bir hamiyet-i milliyye, millî servetini koruma duygusu yok bazı kimselerde... Çocuklarımızı, halkımızı, kendi değerlerini koruyacak şuurda yetiştirmek lâzım!.. O da ayrı bir husus.

Danimarka'dan size söyleyeceğim hadis-i şeriflere geçmeden önce, başlayacağım ikinci bir husus; dün arkadaşlarım bana dediler ki:

“—Danimarka'nın nüfusu dört buçuk milyon kadar; fakat dış dünya ile o kadar ilgileniyor ki... Meselâ, Güney Afrika neresi, Danimarka neresi?.. Güney Afrika ile ilgileniyor.” dediler.

Ben oradan düşündüm: Biz ki üç kıtaya hakim olmuş büyük bir Devlet-i Aliyye'nin geriye kalan evlatları, torunlarıyız. Burnumuzun dibindeki yerlerle, bir zamanlar bizim eyaletimiz olan yerlerle ilgilenmemişiz. Bunlar Danimarka'dan, ta Güney Afrika ile ilgileniyor. Almanya'dan ta Güney Amerika ile ilgileniyor, kutuplarla ilgileniyor. Meselâ, Güney Kutbu'nda araziler var. Buzlar var, buzların altında araziler var. Ama Güney Kutbu'ndaki arazilere Ruslar gitmişler, bayrak dikmişler, "Burası benim!" demişler. İngilizler bayrak dikmişler, "Burası benim!" demişler. Başka milletler bayrak dikmişler, "Burası benim!" demişler.

Biz çok geri kalmışız. Tabii bu geri kalışın çok sebepleri var ama, içimizdeki milî birlik beraberlik nasıl olmuşsa, bu işleri ayarlayacak seviyeye gelmemiş. Bir de birbirimizle uğraşıyoruz. Yöneticilerin veya yüksek mevkîlere gelmiş insanların bir kısmı, maalesef şu bizim sahip olduğumuz fikirlerden haberdar değiller. İçteki küçük çatışmalarla, çekişmelerle uğraşılıyor. Müslüman halkımızın başörtüsüyle, namazıyla; imam-hatip okuluyla, Kur'an kursuyla uğraşılıyor. Müslüman halkımız aslî hüviyetlerinden, hürriyetlerden, insan haklarından mahrum bir durumda tutulmak isteniyor. Halbuki dünya ne kadar başkalaşmış, dünyadan haberleri yok! Bu da çok önemli bir husus...

a. Faiz ve Zinanın Zararı

Bu bakımdan size, biraz bu hususları anlatan bir iki hadis-i şerif okumak istiyorum. Birisi Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Peygamber SAS Hazretleri'nin bu hadisini, Hanbelî mezhebinin kurucusu, aynı zamanda büyük bir hadis alimi olan, mübarek fıkıh mezhebi imamı Ahmed ibn-i Hanbel *Müsned*'inde rivayet etmiş. Tabii önemli bir hadis alimi, mezheb kurucusu.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:¹

مَا ظَهَرَ فِي قَوْمِ الرَّبِّبَا وَالزِّنَا إِلَّا
أَحَلُّوا بِأَنْفُسِهِمْ عِقَابَ اللَّهِ

(حم. وابن جرير عن ابن مسعود)

RE. 375/12 (*Mâ zahara fî kavmini'r-ribâ ve'z-zinâ, illâ ehallû bi-enfüsihim ikâba'llâh.*)

Bu bir mânevî kâideyi, bir ilâhî hakîkatı gösteren bir hadis-i şerif. O bakımdan size okumayı uygun gördüm, aziz ve sevgili dinleyiciler! Diyor ki Peygamber Efendimiz:

(*Mâ zahara fî kavmini'r-ribâ ve'z-zinâ*) “Bir kavmin içinde faiz ve zinâ zâhir olursa, ortaya

¹ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.402, no:3809; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.X, s.258, no:4410; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VIII, s.396, no:4981; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.217, no:9785; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.IV, s.213, no:6581;

Câmiü'l-Ehâdîs, c.XIX, s.49, no:20152.

çıkarsa; bu günahlar uygulanmağa, işlenmeğe, yapılmamağa, irtikâb edilmeğe başlanırsa; (*illâ ehallû bi- enfüsihim ikâba'llâh.*) böyle yapan insanlar, kendilerine Allah'ın cezasının, belâsının, kahrının gelmesine yol açmış olurlar, müstehak olmuş olurlar. Kendilerine böyle bir azabı hazırlamış olurlar; gelmesini meşrulaştırmış, vacip kılmış olurlar.” diyor.

Aziz ve sevgili kardeşlerim! Şimdi bunun üzerinde biraz durmak istiyorum: Bizim ecdadımızın hayatı incelenirse, mübarekbüyüklerimiz, o Orta Asya'dan gelen, hadisleri çok iyi bilen, tasavvufun içinde yoğrulmuş, Yunus Emre gibi, Horasan erenleri gibi kimseler, Orta Asya'daki o Ahmed-i Yesevî Hazretleri'nin mübarek dervişleri, böyle işaret üzerine Anadolu'ya gelen o mübarek dervişler... Anadolu'yu onlara borçluyuz; şimdi tasavvufun, tarikatın aleyhinde millet... Yâni onların gayretleriyle, onların mânevî çalışmalarıyla, hem m a d d î bakımdan fethedilmiş, hem mânevî bakımdan aydınlatılmış.

Onlar böyle sadece Anadolu'ya değil, dünyanın başka yerlerine de; Asya'nın puta tapılan, Buda'ya tapılan, şirk içinde olankavimlerin arasına da yayılmışlar, oralara da İslâm'ı götürmüşler. Hindistan'a götürmüşler. İşte bugün gördüğümüz o muhteşem sanat eserleri...

Hindistan, kıta gibi çok büyük bir ülke... Oralara Timur'un çocukları, Bâbür Şah'ın² neslinden gelen insanlar gitmişler, Hindistan'a hakim olmuşlar, büyük imparatorluk kurmuşlar. Çok büyük sanat eserleri, muhteşem eserler ortaya konulmuş. Dünyanın harikası sayılabilecek mimârî eserler, ince ince kıymetli sanat eserleri, el sanatları, nakışlar, minyatürler, çeşit çeşit mücevherlerle süslü çok kıymetli şeyler meydana getirilmiş.

Yâni, her tarafa yayılmışlar. Anadolu'muz da, böylece oralardan gelen mü'min insanların gayretleri ile, fedâkârlıklarıyla ve güzel ahlâklarıyla fethedilmiş. Yâni kılıçla değil, ahlâkı güzel olduğu için müslüman olmuş. Osmanlıların ilk fütuhatını sağlayan o gaziler, Evrenos Beyler, Mihailoğulları vs. kökenleri araştırıldığı zaman kimdi bu adamlar diye; bir kalenin tekfuru, hakimi olan hristiyan bir insanmış. Ama İslâm'ın güzelliğini anlamış, İslâm için çalışmış, İslâm'ın yayılması için İslâm'ın emrine girmiş, ömrünü öyle geçirmiş. Anadolu'ya, Balkanlara İslâm'ı yaymışlar.

Babür Şah'ın Çağatay Türkçesi ile kaleme aldığı ve yaptıklarını kronolojik olarak

---

² Zâhirü'd-Din Muhammad Bâbür (1483-1530): Babür İmparatorluğu'nun kurucusu ve ilk hükümdarı. Soyu, baba tarafından Timur, anne tarafından Cengiz Han'a dayanan Babür Şah, 1519'dan itibaren Hindistan'a düzenlediği seferler sonunda bütün Kuzey Hindistan'ı kontrol altına alıp 1526'da Delhi Sultanlığı'na son vererek günümüzdeki Afganistan, Pakistan ve Hindistan toprakları üzerinde batılıların adlandırması ile Hint Moğol Sultanlığı olarak bilinen Babür İmparatorluğu'nu kurmuş ve Hindistan'da Türkler için son defa bir hakimiyet alanı teşekkül etmiştir.

anlattığı Babürnâme Türk edebiyat tarihinin nesir türündeki başyapıtlarından biri olarak kabul edilir. Babür Şah aynı zamanda Çağatay edebiyatının Ali Şir Nevai'den sonraki en büyük şairi olarak kabul edilir.

Balkanlardaki öbür kavimler İslâm'la müşerref olmuş. İşte bu Arnavutlar, Bulgarlar, Bulgarların içindeki çeşit çeşit kavimler, kabileler müslüman olmuş. Burada Allah'ın bu yardımına mazhar olmalarının bir sebebi var: Allah yolunda yürüyen eren olması bunların, ricâlullah olması, evliyâullah olması...

Allah-u Teâlâ Hazretleri yardım ediyor. Onların ihlâslarına göre, amel-i sâlihlerine göre, kalblerinin temizliğine göre, ahlâklarının güzelliklerine göre yardım ediyor, fütuhat veriyor. Başka insanların idaresinde olan yerleri, onlara veriyor:

“—Ey kullarım, ben sizi seviyorum! Siz mü'min kullarsınız, ahlâklı kullarsınız, merhametli kullarsınız, iyi kullarsınız. Alın, bu diyarları onlardan aldım, size verdim!” diye Allah veriyor.

Fütuhatı nasib eden Allah CC. Bunun sebebi de dindarlık, ihlâs, iman, irfan; bu gibi güzel şeyler.

Bunların bir kısmını, şimdi bizim dinleyicilerimiz bile belki nedir, bilmezler. İrfan kelimesinin anlamının derinliğini bilmez. İrfanın tasavvuf olduğunu, ma'rifetullah demek olduğunu, onunla eşdeğer bir kelime olduğunu bilmez. İlim, irfan diye kullanır ama, ma'rifetullah

olduğunu, yâni tasavvuf olduğunu; tasavvufî çalışmalarla, zikirle, halvetlerle, çileler çekerek kazanıldığını bilmez.

Demek ki, Allah-u Teâlâ Hazretleri, bir kavim dindar olduğu zaman onlara fütuhât veriyor, füyûzat veriyor, ikram ediyor, lütfediyor. İslâm'ın başından beri böyle... Tarihin içinden beriböyle... Hangi kavimde sâlih kimseler yaşamışsa, Allah onlara yardım etmiş. Hangi kavimde cebbarlar, zalimler hakim olmuşsa, Allah onları ibret-i alem için tepetaklak eylemiş. İşte Firavun saltanatıyla beraber tepetaklak olmuş. İşte arkada bıraktığı büyük mâbedler, piramitler... Allah mazlum mü'minleri gâlip eylemiş. Mûsâ AS'ı ve kavmini, orada köle durumunda olan insanları üstün eylemiş. Oraların hakimi olan, cebbâr saltanatının sahibi olan Firavun'u kahreylemiş, yok eylemiş.

Bâbil'de de öyle... İbrâhim AS'ın zamanında Allah onları yok eylemiş. Tarihte de böyle yâni... Hazret-i İsâ AS'ın, havarilerin, ilk hristiyanların o mazlum hallerini, Roma'da aslanlara parçalatıldıklarını düşünün! Ondaki sonra nasıl Roma'ya, Fransa'ya Avrupa'ya hakim olduklarını düşünün! Ondaki sonra da tabii, onların diyarlarını Allah müslümanlara vermiş.

Yâni tarih boyunca tekerrür eden bir durum var: Allah zâlimleri pâyidâr etmiyor. Mazlumları ve ihlâslıları, ârifleri ve mü'minleri pâyidâr ediyor. Ötekilerin saltanatlarını, imkânlarını, mülklerini bunlara devrediyor. Yeryüzünü sâlihlerin emrine veriyor. Sonradan onlar

bozulunca, onlar da devriliyorlar. Onlar da eğer Allah'ın yolunda yürümezlerse, Allah onlardan da sevgisini, nusretini, yardımını, izzetini, şevketini, rahmetini çekiyor; ondan sonra onlar da Allah'ın gazabına, kahrına uğruyorlar.

Şimdi ilerlemenin sebebi nedir?.. İlim, irfan, ahlâk, adalet... Böyle hep tatlı, güzel şeyler. Toplumu kurtaran, insanları dünyada ahirette aziz ve bahtiyar eyleyen, mutlu eden şeyler... Kavimlerin, toplumlarının yıkılmasının sebebi ne?.. O da kavmin bozulması, homoseksüelliğe, kötü huylara, hırsızlığa, zinaya, haksız kazançlara yönelmesi...

Bunları biz atalarımızdan, dedelerimizden, mübarek büyüklerimizden duymuşuzdur. Kanımıza, iliğimize işlemiştir. Biz bunları biliriz. “Haram yememek, zulmetmemek lâzım!” diye, örfümüzde, adetimizde vardır. Garibanlara yardım etmek vardır. Evimizin kapısına geleni boş çevirmemek, yardımcı olmak vardır. Tanımadığımız kimseyi, Tanrı misafiri diye alıp ağırlamak vardır, misafir etmek vardır.

Hep İslâm'dan aldığımız güzel huyları örf, adet haline getirmişiz. Kötü huylardan da sakınmışız, onların kötü olduğunu nesillere öğretmişiz. İşte bu hadis-i şeriften de öğreniyoruz ki:

“—Eğer bir kavmin içinde ribâ ve zinâ çoğalırsa...” *Ribâ*, faiz demek. *Zinâ* da, gayr-i meşrû, nikâhsız muameleler demek. “Bunlar olduğu zaman, Allah'ın ikâbı, cezası, belâsı, kahrı, tabiat afetleri dediğimiz şeyler, felâketler, hastalıklar o kavme gelir.” diyor

Peygamber SAS Efendimiz, Abdullah ibn-i Mes'ud'un rivayet ettiğine göre...

Tabii biz bu hadis-i şerifi niçin okuyoruz ve siz dinlerken neleri hatırlıyorsunuz?.. Bir İslâm toplumduduk biz... İslâm'ı temsil eden, kıtalara İslâm'ı götüren, anlatan, her yeri camilerle dolduran mübarek bir kavmin, mübarek ecdadın torunlarıyız. Şehidlerin torunlarıyız, gazilerin torunlarıyız. Ezanların okunduğu diyarların çocuklarıyız. “Bu ezanlar ki şehadetleri dinin temeli; ebedî benim yurdumuzun üstünde söylenmeli, okunmalı!” diye İstiklâl Marşımıza yazmışız. Büyüklerimiz yazmış, alkışlar içinde mecliste kabul edilmiş bu... Şimdi ezana düşman, İslâm'a düşman, tasavvufa düşman, ahlâka düşman, şeriata düşman; şeriatın yasak kıldığı şeyleri meşru sayan insanlar türemiş.

Bakın burada ne var?.. *Ribâ* var. Haksız kazanç... Birisi bedavadan zenginlik elde etmiş, zenginliğinin üstüne zenginlik katıyor. Sırf parasından dolayı haksız kazanç sağlıyor. Öbür taraf da inliyor. *Ribâ*, faiz yasak İslâm'da... Ne olacak?.. Haklı kazanç olacak, alının teriyle kazanmak olacak. Böyle sermayenin gücüyle, zenginin daha zengin olmasının sağlayan vahşî kapitalizm olmayacak. İnsanların haklarına, hukuklarına riâyet edilecek.

“Zenginlerin kendi öz malının içinde fakirin hakkı var!” diyen bir dinin mensublarıyız biz:

وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَّعْلُومٌ لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ

(المعارج: ۲۵-۲۶)

(*Ve'llezîne fî emvâlihîm hakkun ma'lûm. Li's-sâili ve'l- mahrûm.*) [Onların mallarında muhtac ve yoksullar için belirli bir hak vardır.] (Meâric, 70/25-26) buyruluyor.

Bu çok önemli bir husus! Bunu anlayan anlar, bunun ne kadar kıymetli olduğunu bilir. Yâni zengin kendisi kazanmış, uğraşmış... Tabii helâlinden kazanmışsa, kazancı makbul bir kazançtır. Değilse; hırsızlıktır, günahdır, haramdır. Helalinden kazandığı malında bile fakirin hakkı var. Yâni, o fakire bir miktar yardım etmeli! Namaz gibi, hac gibi, oruç gibi bir farz bu... Zenginın fakire zekâtını vermesi bir vecibe, Allah'ın farzlarından, emirlerinden bir emir...

Böyle yapmıyor da parasına para katıyor, parasını faizle veriyor. Faizli parayı kim alıyor?.. Muhtaç olan insan alıyor. O da zaten parasız; inleye inleye, zenginın parasına para katmak için çalışıyor. İslâm bunu uygun görmemiş. Bunun ölçüleri var, kitaplarda yazılmış, ne yaparsa faiz olur, ne yapmazsa faiz olmaz diye. Ve faiz haram bir yiyecek olduğu için, faiz yiyen insanın hayatı artık mânevî bakımdan kararıyor. Faiz yiyen bir insan, haram yemiş oluyor. Haram yiyen bir insan da, kırk sabah duası ve namazı kabul olmayan bir insan durumuna düşüyor.³

---

³ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.591, no:5853; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.28, no:9266; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XX, s.55, no:21483.

Onun için, faiz almayacak, faizle parasını çoğaltmaya çalışmayacak. Zekât verecek. Zekât verdiği zaman malı artıyor. Sonra zina ile vakit geçirmeyecek, nikâh olacak. Evlâdının sahibi olacak, evlâdını kollayacak, yetiştirecek, terbiye edecek. Baba olarak, anne olarak çocuğuna sahip olacak. Bunlara riâyete etmediği zaman, ne oluyor?.. Allah'ın cezası bir kavme geliyor, kahra, gazaba uğruyor.

Bu birinci hadis-i şerif. O halde ne yapmamız lâzım?.. Zinadan kaçınmamız lâzım, ribâdan kaçınmamız lâzım!.. Malımızla yapmamız gereken dini ödevlerimizi, zekâtlarımızı, sadakalarımızı, cihada verilecek paraları vermemiz lâzım!.. Helal yollarla, meşrû yollarla, evlenerek, tertemiz yuvalar kurarak, evlat sahibi olmağa çalışmamız lâzım!..

b.Allah'ın Gazab Ettiği Kavim

Diğer bir hadis-i şerifi, bunun arkasından eklemek istiyorum. Onu da Abdullah ibn-i Abbas RA rivâyet etmiş. Hazret-i Peygamber'in amcası Abbas'ın oğlu olan, o mübarek Abdullah rivâyet etmiş. O da bir Abdullah... Dört Abdullah'tan birisi... Diyor ki Peygamber SAS Efendimiz:⁴

---

⁴ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.89, no:6277; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.204, no:9749; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XIX, s.33, no:20103.

مَا سَخِطَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عَلَى أُمَّةٍ إِلَّا غَلَا سَعْرُهَا
وَ أَكْسَدَ أَسْوَاقَهَا وَأَكْثَرَ فَسَادُهَا وَاشْتَدَّ جَوْرُ
سُلْطَانِهَا فَعِنْدَ ذَلِكَ لَا يُزَكِّي أَعْنِيَاؤُهَا وَلَا
يَعْفُ سُلْطَانِهَا وَلَا يُصَلِّي فُقَرَاؤُهَا

(ابن النجار عن ابن عباس)

RE. 375/8 (*Mâ sahita'llàhu azze ve celle alâ ümmetin, illâ galâ sa'ruhâ, ve eksede esvâkuhâ, ve eksere fesâdühâ, ve'ştedde cevrü sultânihâ; ve inde zâlîke lâ yüzekkî a'niyâühâ, ve lâ yeuffü sultânühâ, ve lâ yusallî fukarâuhâ.*)

Yine bir bozuk toplumu tasvir ediyor Peygamber SAS Efendimiz:

(*Mâ sahita'llàhu azze ve celle alâ ümmetin*)
“Allah bir kavme kızdı mı, gazab etti mi...”
Yâni, bizim hayatta asıl dikkat etmemiz gereken,
Allah'ın rızasını kazanmak. Allah bir gazab etti
mi, neler olurmuş; burada okuyalım ve ibretle
düşünelim! (*İllâ galâ sa'ruhâ*) “Allah bir kavme
gazab ederse onların fiyatları pahalılaşır,
fiyatlar yükselir.” Yâni ihtiyaç maddeleri,
insanların çarşıdan pazardan aldıkları şeyler
ucuz olursa; halk ucuz ucuz alır, rahat rahat
geçinir. Ama Allah bir kavme kızdı mı, fiyatlar
yükselir, kimse ihtiyaçlarını kolay kolay alamaz,
ateş pahası olur, tuttuğu şey elini yakar.

Ondan sonra: (*Ve eksede esvâkuhâ*) veyahut
(*ükside esvâkuhâ*) *Esvâk*; sûklar, yâni çarşı

pazarlar demek. “Çarşıda kesad olur.Hani işleri kesad gitmek deniliyor ya, çarşı pazarları da kesada uğrar.” Tüccar da kâr etmez, fiyatlar da pahalılanır. Yâni ticaret bereketli, güzel bir meslek ama, ondan da hayır bereket kalmaz. Çünkü Allah kızdı; kazançlar da azalır.

(*Ve üksire fesâdühâ*) “O ülkenin, o kavmin fesadı çoğalır. (*Ve’ştedde cevri sultanihâ*) Sultanının zalimliği de artar.” Allah Allah... Allah bir kavme gazab etti mi neler oluyor... Fiyatlar artıyor, ticaretler kesada gidiyor, toplum bozukluğa uğruyor, yöneticilerinin cevri artıyor.

(*Feinde zâlike lâ yüzekkî a’niyâuhâ*) “Böyle olunca, artık zenginler de kalp katılığı olduğu için, malının zekâtını vermez.” (*Ve lâ yeuffu sultânühâ*) [*Ve lâ yeiffu* da olabilir, fiil o şekilde de okunabilir.] “Sultanı iffetli olmaz. Yâni, yöneticileri namuslu olmaz. Haramla haksız şekilde kendi zenginliğini arttırmaya çalışır.” demek. (*Ve lâ yusallî fukarâuhâ*) “Fakirleri de bozular. Fakirleri de namaz kılmaz, ibadet etmez duruma düşer.”

İşte bu, bir toplumun Allah’ın kahrına, gazabına uğradığının sonuçlarıdır, manzarasıdır. Yâni manzara böyle oldu mu, Allah gazab etmiş de, o toplumun işleri böyle hep sarpa sarmış, bozulmuş demektir.

Bunun çaresi nedir?.. Bunun çaresi, Allah’ın rızasını kazanmaktır. Allah’ın kızgınlığından kurtulmaktır, Allah’ın sevdiği kullar haline gelmektir. Hemen düşüneceğiz: Allah kimleri

sever?.. Ne yaparsak sever?.. Ne yapmamız lâzım?.. Allah'ın kızgınlığından kurtulmamız için nasıl düzelmemiz lâzım?..

Tabii, bu da bilgi gerektiriyor. Bilgisiz İslâm olmuyor. Onun için, Ebû Hüreyre RA'dan bir hadis-i şerifi daha okuyarak, sohbetimi sonuçlandırmak istiyorum:

c. Dinde Fakih Olmanın Önemi

مَا عُبِدَ اللَّهُ بِشَيْءٍ أَفْضَلَ مِنْ فِقْهِ فِي الدِّينِ وَ
لَفَقِيهِ وَاحِدٌ أَشَدُّ عَلَى الشَّيْطَانِ مِنْ أَلْفِ عَابِدٍ
وَلِكُلِّ شَيْءٍ عِمَادٌ وَعِمَادُ هَذَا الدِّينِ الْفِقْهُ

(الحكيم، طس. هب. خط. كر. عن أبي هريرة)

RE. 376/1 (*Mâ ubida'llàhu bi-şey'in efdale min fıkhin fî'd-dîn, ve lefakîhun vâhidün eşeddü ale'ş-şeytâni min elfi âbidin; ve li- külli şey'in imâdün, ve imâdü hâze'd-dîni el-fıkhu.*)⁵Sadaka rasûlü'llâh.

Bu sonuncu hadis-i şerifte Peygamber Efendimiz, Ebû Hüreyre RA'ın rivâyet ettiğine göre buyuruyor ki:

⁵ Dâra Kutnî, *Sünen*, c.III, s.79, no:294; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VI, s.194, no:6166; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.265, no:1712; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.150, no:206; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.V, s.436, no:2957 (kısmen); İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.LI, s.186; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.260, no:28752; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.I, s.327, no:487;

Keşfü'l-Hafâ, c.II, s.1050, no:2054; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XIX, s.50, no:20158.

(Mâ ubida'llâhu bi-şey'in efdale min fıkhin fî'd-dîn) “Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne dinde bilgili olmak, anlayışlı olmak, doğru dini bilgilere sahip olmaktan bir başka yolla, daha güzel, daha faziletli bir şekilde ibadet edilememiştir.” Yâni Allah'a ibadetin en güzel yolu, en faziletli yolu, dini iyi bilmektir, dinî ahkâmı iyi bilmektir, dinde fakih olmaktır, dinin inceliklerini iyi ayırmaktır. Böyle önüne gelenin konuşması değil de, dini çok derinden bilen derin alimlerin o bilgilerini herkese öğretmesidir. Herkesin de o bilgilere göre yaşamasıdır. Bundan başka bir şekilde Allah'a ibadet edilmez. Ediliyor sanılır ama, isyan edilir.

Şimdi, bugün Türkiye'de gazetelere bakıyorum, televizyonları seyrediyorum, yurtdışında da olsak işte fırsatını bulup böyle televizyonlardan, gazetelerden seyretmeğe çalışıyorum, takip etmeğe çalışıyorum; çok cahil insan var. İslâm'ı bilmeyen insan çok... Hepsi de ben cahilim diye kenarda durmuyor, ortaya çıkıyor. Herhalde televizyoncular veya gazeteciler, işte gidiyorlar istedikleri adamları konuşturmak için; sen söyle diyorlar ama o konuda o uzman değil. Dinin aslına, köküne aykırı şeyler söyleniyor, yalan yanlış şeyler söyleniyor. Allah'a güzel ibadet etmek için, dinin doğru anlaşılması lâzım!..

(Ve lefakîhun vâhidün eşeddü ale'ş-şeytâni min elfi âbid) “Bir tane böyle dini bilgisi yüksek, hakîkî İslâm alimi, mübarek, evliyâ, Sâlih, alim bir kimse, fakih bir kimse, şeytana karşı bin tane böyle ibadet eden cahil insandan daha müessir olur, daha şiddetli olur. Şeytanı def

eder, oraya hayrı getirir.” Yâni, bin tane bilgisiz insan, “Allah’a ibadet ediyorum.” der, yalan yanlış şeyler yapar. Ama bir tane böyle dini iyi bilen insan, “Yaptığınız yanlış, işin doğrusu budur!” der, doğruyu gösterir.

(*Ve li-küllü şey’in imâdün*) “Her şeyin bir direği vardır, temeli vardır.” Dayandığı bir çatının yükselebilmesi için bir direk oluyor. Bir kemerin, bir kubbenin camide yükselmesi için, önemli ağırlıkları taşıyan bir direk olması gerekiyor. (*Ve imâdü haze’d- dîn*) “Bu dinin direği de, (*el-fıkhu*) fıkıhtır, yâni İslâm’ı doğru bilmektir.”

İslâm şariatını dosdoğru bilecek, yanlış bilmeyecek, ince bilgileri ayıracak. Şap ile şeker birbirine benzer, ikisi de beyaz görünüşlüdür ama; birisi zehirdir, birisi şekerdir, tatlıdır. İkisini birbirinden ayırmak lâzım! Görünüşe bakmamak lâzım, mahiyetini bilmek lâzım!

Fakih, dinin mahiyetini bilir, doğru konuşur. Cahil dinin mahiyetini bilmez, yaptığı iş yanlış olur.

Şimdi, ahir zamanın, kıyamete yakın zamanın alâmetlerinden birisi nedir: Alimlerin ortadan çekilip, cahillerin söze sahip olmasıdır. Halkın onlara soru sormasıdır, onların da kendi kafalarındanyalanyanlış, eğribüğrü, abuksabuk, sapık cevaplar vermesidir. Hem kendilerini dalâlete düşürmeleri, hem de kendilerine soru soranları dalâlete düşürmeleridir. Kıyâmet alâmetlerinden birisi de budur.

Onun için, aziz ve sevgili kardeşlerim, eğer bizim Allah'ın sevgili kulu olmamız gerekiyorsa, dini doğru bilmemiz lâzım!.. Ana kaynaklarından, Kur'an'dan, hadis-i şeriften ve sâlihlerin, böyle büyük alimlerin eserlerinden bilmemiz lâzım!.. Bakın, hadisin kimin tarafından rivâyet edildiğini söylüyoruz. Eğer birmezhebin kurucusu, Ahmed ibn-i Hanbel gibi mübarek bir alim söylemişse, belirtiyoruz o söylemiş diye. Veyahut diyoruz ki: “Bunu dördüncü halife Hazret-i Ali RA rivâyet etmiş.” diyoruz. İşte falanca muteber kitapta yazılı diyoruz. Altı sahih kitabında şu okuduğumuz hadis-i şerif var diyoruz. Yâni, sağlam kaynaktan öğrenmek lâzım!..

İnsan 20. Yüzyıl'da batı kültürüyle yetiştiği için, kolejde Amerikan terbiyesiyle, misyoner terbiyesiyle yetiştiği için; içki içen, dans eden, şarap içen bir aileden yetiştiği için, dini bilgileri almadığı için, İslâm'ın özünü bilmez. İslâm'ın bazı hükümleri de, kendisine tatsız gelebilir.

“—Yâ, bu İslâm içkiyi niye yasaklamış yâni?..”

E niye yasaklasın, işte içki içtiği zaman şoför bile arabasını götürüp çarpıyor bir yere, kaza yapıyor. Onun için yasaklıyor. Bundan daha tabii bir şey olabilir mi?..

“—E zinayı niye yasaklamış?..”

Aile mazbut olsun, çocuğun kimin evlâdı olduğu belli olsun, annesi babası çocuğuna sahip çıksın, çocuk annesiz, babasız ortada böyle kalmasın... Toplum düzenli olsun, insanlar birbirlerine yardım eden güzel birimler halinde, aile

birimleri halinde oluşsun, yaşasınlar; toplum da kuvvetli olsun diye. Her şeyin bir hikmeti, sebebi var. İşte bunların bilinmesi lâzım!..

Eğer toplumda işler ters gitmeye başlıyorsa, fiyatlar pahalıysa... E bizim memlekette de pahalı.

Ticaretler de fenaya gidiyorsa, toplum fesada gidiyorsa; yöneticiler rüşvet alıyorsa, haksızlık yapıyorsa; hakimler hükmü adaletle vermiyorsa, zenginler zekâtını vermiyorsa, fakirler namaz kılmıyorsa; elinde güç kuvvet olan insanlar iffetli, namuslu davranmıyorlarsa; bu neyin alameti? Allah'ın kahrının alâmeti...

Allah'ın kahrından kurtulmak için, lütfuna, rahmetine ermek için ne yapmak lâzım?.. Allah'ın yoluna dönmek lâzım, dinine dönmek lâzım!

Evliyâullah ecdadımızın hayatına bakmak lâzım! Bizim de o yola dönmemiz, namuslu olmamız lâzım! Helâl lokma yemesi lâzım herkesin... Kimsenin hakkını çiğnememesi lâzım, adaletle hareket etmesi lâzım!

Güzel ahlaklı olması lâzım!..

E bunların hepsi kitaplarımızda, Kur'an-ı Kerim'de var, hadis-i şeriflerde var.

Şimdi, ben şunu çok net olarak gözlüyorum, itiraf edeyim: Türkiye'nin %99.9'u Kur'an-ı Kerim'e saygılı.

Hakikaten Peygamber Efendimiz'i de seviyor, Kur'an-ı Kerim'i de seviyor. Yâni en böyle, diyelim ki meyhanede sarhoşun yanına gitsen, Kur'an-ı Kerim deyince hemen kendisini derler, toparlar, öpüp başının üstüne koyar. Yerde bir yazılı sayfa görse, aman bu ayet midir falan diye öpüp başına koyar, ondan sonra yüksek bir yere kaldırır. Bu tamam.

Fakat, bu kuru sevginin arkasından dini iyi bilecek. Dini iyi bilmesi lâzım, bir de Allah'ın hükmüne teslim olması lâzım!.. İslâm ne demek?.. Allah'a teslim olmak demek... O kökten geliyor zaten, teslim olmak kökünden geliyor. Allah'ın hükmüne teslim olacak.

“—Ben onu kabul etmem. Ben içki içmeden duramam. Ben afyon yutmadan duramam. Ben şu günahı işlemeden edemem, alışmışım.”

Alışmışın ama, o şekilde gidersen sonun ya hastane olur, ya esrarkeş olmak olur, ya hapisane olur; ya da böyle genç yaşında yıpranırsın. Allah'ın yoluna dönmesi lâzım herkesin.

Tabii müslüman olmayan, böyle bir şeyi önemli görmeyebilir.

Ama %99.9'u müslüman olan bir ülkede bu çok önemlidir.

O halde iyi insanların, yâni Kur'an'a ve hadise inanan insanların Kur'an'ın ve hadisin ahkâmını bilip, ona dönmesi lâzım!..

Kendisi eğer kusur işliyorsa, kusurundan vazgeçmesi lâzım! Başkaları kusur işliyorlarsa, Kur'an'a uymuyorlarsa, Peygamber Efendimiz'in sünnetine aykırı davranıyorlarsa, onları ikaz etmesi lâzım!..

Yine de bazı insanlar istemeyebilir İslâm'ı. O zaman ne var? Memleketin kahir ekseriyeti, %99.9'u müslüman olduğuna göre o istediği başka ülkeye gitsin. Yâni nereyi istiyorsa...

Hudutlaraçık. Kendi inançsızlığına, ahlâksızlığına uygun bir diyara gitsin, orada yaşasın. Ama bizim ülkemizde, ecdadımızın böyle "Allah!.. Allah!.." diye fethettiği, ezanların okunduğu, mübarek ecdadımızın kanlarıyla, şehidlerimizin kanlarıyla sulanmış olan; halen de savunulması için her gün itfaiyeci erimiz, bakıyoruz hanımı başörtülü, mazbut bir aile...

Falanca yerde şehid olan asteğmenimiz veya erimiz veya komutanımız; bakıyoruz hanımı başörtülü... vs. Hâlâ onların canlarıyla, mallarıyla, çalışmasıyla ayaktayız..

Onun için tekrar tertemiz iman yoluna dönmemiz lâzım. Allah'ın yardımını o zaman olacaktır.

Allah-u Teâlâ Hazretleri cümlemize hakkı hak olarak görmeyi, ona uymayı nasib eylesin... Bâtılı bâtil olarak görüp ondan sakınmayı, korunmayı, ondan kurtulmayı nasib etsin...

Ondan uzak durmayı nasib etsin...

Bâtıla, yanlışla, hatalıya, kusurluya, dinsizliğe, imansızlığa, zulme destek vermemeyi, payanda olmamayı; bilerek, bilmeyerek onların tarafında yer almaktan uzak durmayı Allah hepimize ilham eylesin...

Herkes hakkı görsün, hakka uysun, Allah'ın rızasını kazansın... Allah cümlemizi sevsin... Beldelerimize de rahmetiyle tecelli eylesin... Kahrından, gazabından cümlemizi uzak eylesin... İki cihan saadetine mazhar eylesin...

Aziz ve sevgili Akra dinleyicileri, *es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..*

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

28. 03. 1997 - DANİMARKA

[Bütün CUMA SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü